

телите се “потопят” в проблемите на съвременния бит и социална изява на циганите. Само тогава, когато те съумеят да извадят от потока на жизнените начинания и прояви на ромите онези значими проблеми и дилеми, поведенски трафарети, актове и дела, които характеризират не само практическата изява (с която те се легитимират пред нашата общественост), но и душевната им нагласа и традиции, иманентно присъщите им маниери на постъпване и стил на държане в личностното им открояване в конкретни ситуации и обстановки.

Тоест, ако изследователите искрено се стремят да нарисуват етническият портрет на циганите, те не бива да разсичат единната им природа на различни части, третиращи и оценявани без връзка помежду им. Онова, което е видимо в поведенската реализация на ромите, съвсем не е достатъчно, за да се правят пълни и адекватни изводи за тяхната духовна определеност. И обратно, “потъването” само в душевността на циганите, в онова което бушува вътре в нея и т. н., също не е достатъчен материал за пълноценно и правдиво изобразяване на етнопортрета на ромите. Само когато се вземат в единство външната (поведенската) и вътрешната (духовната) реализация на циганите и продуктите от тяхното взаимопроникване може да се рисува относително пълно и правдиво етническият портрет на циганите. И само тогава може да се изработи онзи “ключ” за контактуване и общуване между българи и цигани, които да бъдат полезни сега и в бъдеще, както на българския етнос, така и на етническата група на циганите в нашата родина.